

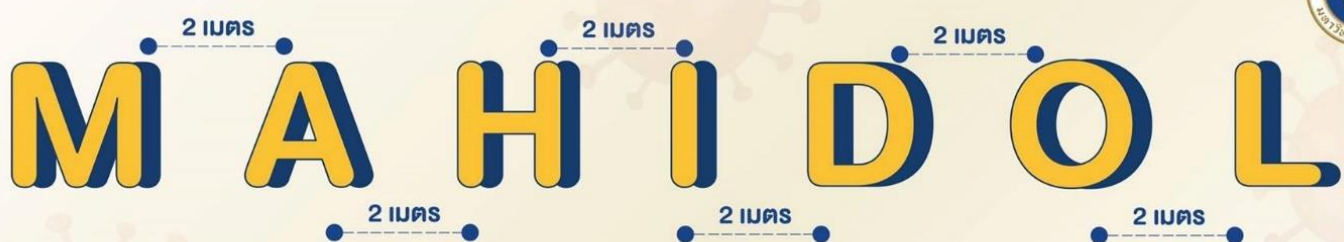
วารสารกฎหมาย

มหาวิทยาลัยมหิดล

ISSN 2651 – 1517

MU LAW E – Journal

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 ม.ค. – มี.ย. 2563

ห่างกัน....สักพัก

โรคติดต่อ จะไม่ติดต่อ ถ้าเราไม่ติดต่อกัน

- ยืน-นั่งห่างกัน
- รักษาความสะอาด
- ไม่อยู่ในที่ชุมชน

#SocialDistancing

- การชำระค่าเช่าในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)
- ความแตกต่างผลทางกฎหมายระหว่าง “มาทำงานแต่ไม่ลงชื่อ” กับ “ลงชื่อแต่ไม่มาทำงาน”
- หลักการเขียนบทนิยามในข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัย
- กฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย
- การให้สัญลักษณ์ F นักศึกษาที่ทุจริตในการสอบ
- พิณวินัยร้ายแรงเพราะเป็นผู้บังคับบัญชาแต่ปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมดูแลจนผู้ใต้บังคับบัญชาทุจริต
- การคืนค่าธรรมเนียมการศึกษา

สแกน QR Code
เพื่ออ่านวารสาร
ออนไลน์

วิสัยทัศน์กองกฎหมาย

มุ่งมั่นเป็นหน่วยงานด้านกฎหมายที่มีประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้เป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก (World Class University)

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

รศ.นพ.สรายุทธ สุภาพรรณชาติ
รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
นายคณพศ เพื่องฟู
ผู้อำนวยการกองกฎหมาย

บรรณาธิการ

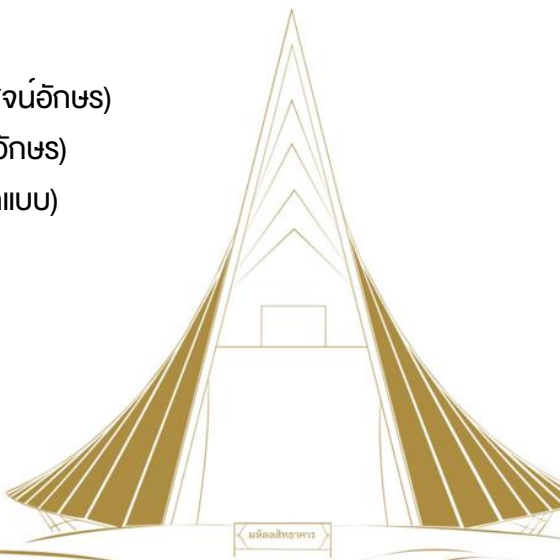
นางพัฒนารณ์ แก้วสัมฤทธิ์

ฝ่ายวิชาการ

นางพัฒนารณ์ แก้วสัมฤทธิ์
นางสุณิสา ปรีพัตตพงศ์
นายอวยชัย อิศรวิริยะสกุล

บรรณาธิการผู้ช่วย

นางสาวสุธาสินี สันหริดี (พิสุจน์อักษร)
นางสาวพัชร ทาสีลา (พิสุจน์อักษร)
นายจักรกฤษณ์ พางาม (ออกแบบ)

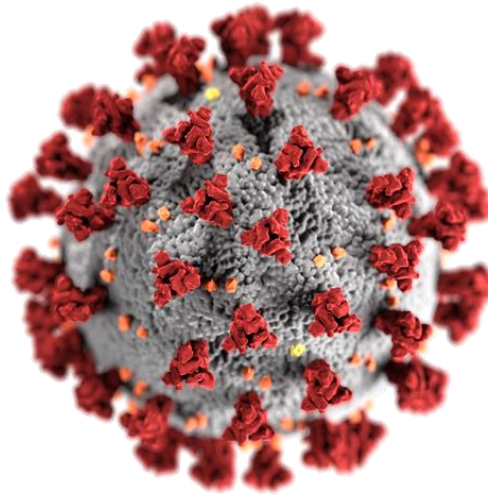
2 มีนาคม วันพระราชทานนาม “มหาวิทยาลัยมหิดล”

“วันพระราชทานนามมหาวิทยาลัยมหิดล” วันที่ 2 มีนาคม ของทุกปี เป็นวันที่ชาวมหิดล จะได้น้อมรำลึกถึงประวัติศาสตร์การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของมหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2512 เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทาน พระนามาภิไธย **“มหิดล”** ในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ให้เป็นนามใหม่ของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ โดยพระราชทานพระบรมราโชวาท แก่คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย ที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ให้พัฒนามหาวิทยาลัย ขยายขอบข่ายวิชาการให้กว้างขวาง เป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์แบบ

โควิด-19 คืออะไร ?

โควิด-19 คืออะไร ?

ไวรัสโคโรนา (Coronavirus) เป็นไวรัสที่ถูกพบครั้งแรกในปี ค.ศ.1960 แต่ยังไม่ทราบแหล่งที่มาอย่างชัดเจนว่ามาจากที่ใด แต่เป็นไวรัสที่สามารถติดเชื้อได้ทั้งในมนุษย์และสัตว์ ปัจจุบันมีการค้นพบไวรัสสายพันธุ์นี้แล้วทั้งหมด 6 สายพันธุ์ ส่วนสายพันธุ์ที่กำลังแพร่ระบาดหนักทั่วโลกตอนนี้ เป็นสายพันธุ์ที่ยังไม่เคยพบมาก่อน คือ สายพันธุ์ที่ 7 จึงถูกเรียกว่าเป็น “ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่” และในภายหลังถูกตั้งชื่ออย่างเป็นทางการว่า **“โควิด-19” (COVID-19)** นั่นเอง

อาการของไวรัสโควิด-19 ที่สังเกตได้ง่าย ๆ ด้วยตัวเอง ดังนี้

- มีไข้
- เจ็บคอ
- ไอแห้ง ๆ
- น้ำมูกไหล
- หายใจเหนื่อยหอบ

กลุ่มเสี่ยงติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ หรือโควิด-19

- เด็กเล็ก (แต่อาจไม่พบอาการรุนแรงเท่าผู้สูงอายุ)
- ผู้สูงอายุ
- คนที่มีโรคประจำตัวอยู่แล้ว เช่น โรคหัวใจ เบาหวาน โรคปอดเรื้อรัง
- คนที่ภูมิคุ้มกันผิดปกติ หรือกินยากดภูมิต้านทานโรคอยู่
- คนที่มีน้ำหนักเกินมาตรฐานมาก (คนอ้วนมาก)
- ผู้ที่เดินทางไปในประเทศเสี่ยงติดเชื้อ เช่น จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ไต้หวัน ฮ่องกง มาเก๊า สิงคโปร์ มาเลเซีย เวียดนาม อิตาลี อิหร่าน ฯลฯ
- ผู้ที่ต้องทำงาน หรือรักษาผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ หรือโควิด-19 อย่างใกล้ชิด
- ผู้ที่ทำอาชีพที่ต้องพบปะชาวต่างชาติจำนวนมาก เช่น คนจับแท็กซี่ เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล ลูกเรือสายการบินต่าง ๆ เป็นต้น

หากมีอาการโควิด 19 ควรทำอะไร ?

- หากมีอาการของโรคที่เกิดขึ้นตาม 5 ข้อดังกล่าว ควรพบแพทย์เพื่อทำการตรวจอย่างละเอียด และเมื่อแพทย์ซักถามควรตอบตามความเป็นจริง ไม่ปิดบัง ไม่บิดเบือนข้อมูลใด ๆ เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อการวินิจฉัยโรคอย่างถูกต้องมากที่สุด
- หากเพิ่งเดินทางกลับจากพื้นที่เสี่ยง ควรกักตัวเองอยู่แต่ในบ้าน ไม่ออกไปข้างนอกเป็นเวลา 14-27 วัน เพื่อให้ผ่านช่วงเชื้อฟักตัว (ให้แน่ใจจริง ๆ ว่าไม่ติดเชื้อ)

วิธีป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่

1. หลีกเลี่ยงการใกล้ชิดกับผู้ป่วยที่มีอาการไอ จาม น้ำมูกไหล เหนื่อยหอบ เจ็บคอ
2. หลีกเลี่ยงการเดินทางไปในพื้นที่เสี่ยง
3. สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่ออยู่ในที่สาธารณะ
4. ระมัดระวังการสัมผัสพื้นผิวที่ไม่สะอาด และอาจมีเชื้อโรคเกาะอยู่ รวมถึงสิ่งที่มีคนจับบ่อยครั้ง เช่น ที่จับบน BTS, MRT, Airport Link ที่เปิด-ปิดประตูในรถ กลอนประตูต่าง ๆ ก๊อกน้ำ ราวบันได ฯลฯ เมื่อจับแล้วอย่าเอามือสัมผัสหน้า และส่วนของเครื่องใช้ส่วนตัวต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ กระเป๋า ฯลฯ
5. ล้างมือให้สะอาดด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจลอย่างน้อย 20 วินาที ความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ไม่ต่ำกว่า 70% (ไม่ผสมน้ำ)
6. จดจิบตา จมูก ปากขณะที่ไม่ได้ล้างมือ
7. หลีกเลี่ยงการใกล้ชิด สัมผัสสัตว์ต่าง ๆ โดยที่ไม่มีการป้องกัน
8. รับประทานอาหารสุก สะอาด ไม่ทานอาหารที่ทำจากสัตว์หายาก
9. สำหรับบุคลากรทางการแพทย์หรือผู้ที่ต้องดูแลผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ หรือ โควิด-19 โดยตรง ควรใส่หน้ากากอนามัย หรือใส่แว่นตาป้องกัน เพื่อป้องกันเชื้อในละอองฝอยจากเสมหะหรือสารคัดหลั่งเข้าตา

แหล่งที่มาของข้อมูล : ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
จากเว็บไซต์ <https://www.gj.mahidol.ac.th/main/covid19/covid19is/>

สารบัญ

กฎหมายหมายใหม่

- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดลที่ออกมาใช้บังคับในปี พ.ศ. 2563 1
เดือน มกราคม 2563 ถึง เดือน มิถุนายน 2563

บทความ

- การชำระค่าเช่าในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ 4
ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)
- ความแตกต่างผลทางกฎหมายระหว่าง “มาทำงานแต่ไม่ลงชื่อ” กับ “ลงชื่อแต่ไม่มาทำงาน” 7
- หลักการเขียนบทนิยามในข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัย 9
- กฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย 13
- การให้สัญลักษณ์ F นักศึกษาที่ทุจริตในการสอบ 16
- ฆาตกรรมร้ายแรงเพราะเป็นผู้บังคับบัญชาแต่ปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมดูแล 19
จนผู้ใต้บังคับบัญชาทุจริต
- การคืนค่าธรรมเนียมการศึกษา 21

อื่น ๆ

- กิจกรรมที่สำคัญ 23

- บทความที่เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้เขียนหรือเจ้าของบทความ ไม่มีข้อผูกพันกับกองบรรณาธิการวารสารกฎหมาย มหาวิทยาลัยมหิดล
- กองบรรณาธิการวารสารกฎหมาย มหาวิทยาลัยมหิดล ไม่สงวนสิทธิ์ในการคัดลอก ทำซ้ำ หรือเผยแพร่เนื้อหาแต่ให้อ้างอิงแหล่งที่มาให้ครบถ้วนสมบูรณ์
- หากบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหิดลที่มีความประสงค์เผยแพร่บทความที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย และการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัย กรุณาส่งมาที่ กองบรรณาธิการวารสารกฎหมาย มหาวิทยาลัยมหิดล กองกฎหมาย สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยที่ออกมาใช้บังคับในปี พ.ศ. 2563

เดือนมกราคม 2563 ถึง เดือนมิถุนายน 2563

ภาพจาก : <https://www.financialexpress.com>

พัฒนารณ แก้วสัมฤทธิ์
ผู้เขียน

**เดือนกุมภาพันธ์ 2563 การประชุมสภา
มหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งที่ 553 เมื่อวันที่ 19
กุมภาพันธ์ 2563**

■ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย
รางวัลมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2563

เพื่อปรับปรุงข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล
ว่าด้วยรางวัลมหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้ใช้บังคับมา
เป็นเวลาดำเนินการตามสมควรแล้ว ประกอบกับการดำเนินการ
ตามข้อบังคับยังมีความไม่ชัดเจน จึงปรับแก้ไข
ข้อบังคับฉบับนี้เพื่อให้มีความชัดเจนและเหมาะสม
ยิ่งขึ้น

■ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย
คุณสมบัติและวิธีการสรรหากรรมการสภา
มหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2563

เพื่อปรับปรุงข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล
ว่าด้วยคุณสมบัติและวิธีการสรรหากรรมการ
สภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ให้มีความเหมาะสม
ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของ

มหาวิทยาลัยมหิดลยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยจึงได้ปรับ
แก้ไขข้อบังคับดังกล่าว

**เดือนเมษายน 2563 การประชุมสภา
มหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งที่ 555 เมื่อวันที่ 15
เมษายน 2563**

■ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย
การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563

เนื่องจากเกิดสถานการณ์ COVID-19 จึงทำให้
การประชุมคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย
จำเป็นต้องใช้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น
เพื่อให้การประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ ของ
มหาวิทยาลัยมีความคล่องตัว และสามารถดำเนิน
กิจการตามภารกิจหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม
คณะกรรมการพิจารณากลับกรองและให้ความเห็น
ทางกฎหมายฯ จึงได้ประชุมปรึกษาหารือและเห็นว่า
มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
มีอำนาจตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2550 ที่สามารถกำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการ
ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยไม่ต้อง
นำคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557
เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มาบังคับใช้
สาระสำคัญกำหนดให้คณะกรรมการของมหาวิทยาลัย
สามารถประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จึงได้ออก
ข้อบังคับฉบับนี้ กรณีที่มีการประชุมผ่านสื่อ
อิเล็กทรอนิกส์ ผู้ร่วมประชุมแต่ละคนจะต้องให้
การรับรองก่อนเริ่มประชุมในวาระที่กำหนด
ขึ้นความลับว่าจะไม่มีบุคคลอื่นใดล่วงรู้เรื่องราว
ในระหว่างการประชุมนั้น โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่
23 มีนาคม พ.ศ. 2563

■ **ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย
หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาตำแหน่งของ
พนักงานมหาวิทยาลัย ตำแหน่งนักวิจัย พ.ศ. 2563**

สืบเนื่องจากหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาตำแหน่งของพนักงานมหาวิทยาลัย ตำแหน่งนักวิจัย ดำเนินการตามประกาศของมหาวิทยาลัยมหิดลซึ่งไม่มีความชัดเจน ดังนั้น จึงได้จัดทำเป็น ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาตำแหน่งของพนักงานมหาวิทยาลัย ตำแหน่งนักวิจัย เพื่อให้มีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยมีสาระสำคัญที่แก้ไข ดังนี้

(1) ปรับชื่อตำแหน่งของนักวิจัย ระดับ 4 เป็น ศาสตราจารย์วิจัย ตามมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งที่ 547 เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2562 สำหรับชื่อ ตำแหน่งนักวิจัย ระดับ 1 นักวิจัย ระดับ 2 และนักวิจัย ระดับ 3 ยังคงใช้ชื่อตามเดิม

(2) ปรับระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และเกณฑ์ตัดสินให้สอดคล้องกับการเสนอขอตำแหน่ง

(3) ปรับเกณฑ์ผลงานให้สอดคล้องกับการขอตำแหน่ง

(4) กำหนดกรอบเวลาการนำผลงานทางวิชาการมาเสนอขอตำแหน่งเช่นเดียวกับการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการของพนักงานมหาวิทยาลัย และ

(5) กำหนดขั้นตอนและวิธีดำเนินการเช่นเดียวกับการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการของพนักงานมหาวิทยาลัย สำหรับการมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการ คำนิยาม การเผยแพร่ และระดับคุณภาพของผลงานทางวิชาการให้นำหลักเกณฑ์ของพนักงานมหาวิทยาลัยมาบังคับใช้ และจัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัยต่อไป

■ **ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย
การศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี
(ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2563**

เป็นการปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. 2552 ให้เกิดความยืดหยุ่นของการเรียนการสอน เรื่องเวลาเรียนของนักศึกษา ซึ่งข้อบังคับเดิมกำหนดให้นักศึกษาต้องมีเวลาเรียนในรายวิชาใด ๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมดตามที่หลักสูตรกำหนด จึงได้ปรับแก้ไขข้อบังคับฯ ในเรื่องดังกล่าวเพื่อให้หลักสูตรสามารถกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 จึงมีสิทธิเข้ารับการประเมินผลในรายวิชานั้น ๆ

■ **ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย
การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.
2563**

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งแจ้งว่า บัณฑิตวิทยาลัยเสนอขอยกเว้นการส่งรูปเล่มวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ ให้กับนักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ที่จะขอสำเร็จการศึกษาตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เนื่องจากส่วนงานได้มีการพัฒนาระบบ e-Thesis ทำให้สามารถจัดเก็บรูปเล่มวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ได้ และเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาและลดค่าใช้จ่ายในการจัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์แบบกระดาษ โดยเพิ่มเติมนิยามคำว่า “รูปเล่มสารนิพนธ์” หมายความว่า การจัดทำสารนิพนธ์ในรูปแบบดิจิทัล และ “รูปเล่มวิทยานิพนธ์” หมายความว่า การจัดทำวิทยานิพนธ์ในรูปแบบดิจิทัล

**เดือนพฤษภาคม 2563 การประชุมสภา
มหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งที่ 556 เมื่อวันที่ 20
พฤษภาคม 2563**

■ **ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย
การจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น และระบบคลัง
หน่วยกิต พ.ศ. 2563**

เพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและปรับเปลี่ยนทักษะ

ให้ทันสถานการณ์ ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 กำหนดให้การจัดการศึกษายึดหลักการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน และมาตรา 15 ให้การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งยังให้ผู้เรียนสามารถสะสมผลการเรียนไว้ในรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ เพื่อกำหนดแนวทางในการศึกษาแบบยืดหยุ่นและระบบคลังหน่วยกิตในระดับอุดมศึกษาที่เน้นสมรรถนะและความสามารถเชื่อมโยงกับการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ

■ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2563

เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 บัณฑิตวิทยาลัยจึงได้ปรับปรุงและจัดระบบข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2556 ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น จึงยกเลิกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2556 และจัดทำเป็นข้อบังคับฉบับใหม่

■ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2563

เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการขออนุญาตขยายระยะเวลาการศึกษา การปรับเปลี่ยนการวัดผลให้กับนักศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในกรณีที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินที่มหาวิทยาลัยไม่สามารถจัดการเรียนการสอนหรือการวัดผลได้ตามปกติ เช่น สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) จึงเสนอขอแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับ

อนุปริญญาและปริญญาตรี ในประเด็นต่าง ๆ เช่น การขออนุญาตขยายเวลาการศึกษาให้กับนักศึกษา การปรับเปลี่ยนวิธีการวัดผล การสอบแก้ตัวและการลงทะเบียนเรียนซ้ำ และการให้พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น และระบบคลังหน่วยกิต พ.ศ. 2563
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2563
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2563
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2563
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยคุณสมบัติและวิธีการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2563
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยรางวัลมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2563
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาตำแหน่งของพนักงานมหาวิทยาลัย ตำแหน่งนักวิจัย พ.ศ. 2563

การชำระค่าเช่าในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

พัชร กาสีลา
ผู้เขียน

สืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตั้งแต่ช่วงต้นปี พ.ศ. 2563 ต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลาหลายเดือน และมหาวิทยาลัยมหิดลได้มีมาตรการให้ระงับการเรียนการสอนในชั้นเรียน และดำเนินการปรับการเรียนการสอนเป็นระบบออนไลน์ รวมทั้งให้บุคลากรปฏิบัติงานที่บ้านเป็นบางเวลา (Partial Work from Home) เพื่อรักษาระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) โดยยังคงไว้ซึ่งประสิทธิภาพและความต่อเนื่องในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ส่งผลให้มีจำนวนนักศึกษาและบุคลากรเข้ามาในพื้นที่ของมหาวิทยาลัยลดลง จึงมีประเด็นคำถามที่น่าสนใจว่า การที่มาตรการของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ผู้เช่ามีรายได้จากการประกอบกิจการลดลงนั้น ผู้เช่าสามารถอ้างเป็นเหตุเพื่อไม่ชำระค่าเช่าให้แก่มหาวิทยาลัยได้หรือไม่ อย่างไร

แม้มาตรการของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะเป็นเหตุให้ผู้เช่ามีลูกค้าผู้ให้บริการลดลงและส่งผลโดยตรงต่อรายได้จากการประกอบกิจการในพื้นที่เช่า ซึ่งเป็นข้อขัดข้องในการชำระค่าเช่าให้แก่มหาวิทยาลัย แต่เมื่อผู้เช่ามีหน้าที่ชำระค่าเช่าตามมาตรา 537 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งบัญญัติว่า “อันว่าเช่าทรัพย์สินนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่าผู้ให้เช่าตกลงให้บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่าผู้เช่า ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งชั่วระยะเวลาอันมีจำกัด และผู้ให้เช่าจะให้เช่าเพื่อการนั้น” ดังนั้นตราบิตที่การชำระหนี้ยังไม่กลายเป็นพ้นวิสัย ผู้เช่าย่อมมีหน้าที่ในการชำระค่าเช่าตามที่กำหนดไว้ในสัญญาเช่าอยู่เช่นเดิม

กรณีจึงต้องพิจารณาว่ามาตรการดังกล่าวของมหาวิทยาลัยเป็นเหตุให้การชำระหนี้ตามสัญญาเช่ากลายเป็นพ้นวิสัยที่ส่งผลให้ผู้เช่าหลุดพ้นจากการชำระค่าเช่าหรือไม่ ซึ่งมาตรา 219 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า “ถ้าการชำระหนี้กลายเป็นพ้นวิสัยเพราะพฤติการณ์อันใดอันหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นภายหลังที่ได้ก่อหนี้และซึ่งลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบนั้นไซ้ ท่านว่าลูกหนี้เป็นอันหลุดพ้นจากการชำระหนี้” โดยการชำระหนี้ที่ตกเป็นพ้นวิสัยตามมาตรา นี้ หมายความว่า ในเวลาที่คู่สัญญาก่อหนี้นั้นวัตถุแห่งหนี้เป็นสิ่งที่สามารถชำระหนี้ได้ หากแต่มีพฤติการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นภายหลังจากการก่อหนี้เป็นเหตุให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ได้อย่างเด็ดขาดและ

เป็นการถาวรตลอดไป ลูกหนี้จึงจะหลุดพ้นจากหนี้ได้ (เทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 16469/2557) พิจารณาแล้วเห็นว่าแม้การที่มหาวิทยาลัยกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังจากการทำสัญญาเช่า แต่มิได้เป็นเหตุให้ผู้เช่าไม่สามารถชำระค่าเช่าได้อย่างเด็ดขาดและเป็นการถาวรตลอดไป ประกอบกับมหาวิทยาลัยยังปฏิบัติหน้าที่ของผู้ให้เช่าในการให้ผู้เช่าเข้าใช้พื้นที่ตามสัญญาเช่าได้ตามปกติ จึงมิใช่กรณีที่มหาวิทยาลัยไม่ปฏิบัติหน้าที่ผู้ให้เช่า ผู้เช่าจึงไม่มีสิทธิอ้างมาตรการดังกล่าวของมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นเหตุในการไม่ชำระค่าเช่าตามมาตรา 369 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งบัญญัติว่า “ในสัญญาต่างตอบแทนนั้น คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งจะไม่ยอมชำระหนี้จนกว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะชำระหนี้หรือขอปฏิบัติชำระหนี้ก็ได้ แต่ความข้อนี้ท่านมิให้ใช้บังคับ ถ้าหนี้ของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งยังไม่ถึงกำหนด” ดังนั้นแม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะมีความต่อเนื่องเป็นเวลานาน แต่ย่อมสิ้นสุดลง เวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคตอย่างแน่นอน และเมื่อสถานการณ์กลับเข้าสู่สภาวะปกติ ผู้เช่ายังสามารถมีลูกค้าผู้ใช้บริการเช่นเดิมได้ จึงเป็นเพียงเหตุขัดข้องที่มีลักษณะเป็นการชั่วคราว มิได้คงอยู่ถาวรตลอดไป และมีข้ออุปสรรคขัดขวางให้ผู้เช่าไม่สามารถใช้งานพื้นที่ได้โดยสิ้นเชิง การชำระค่าเช่าของผู้เช่าจึงไม่ตกเป็นพันธียสังผลให้ผู้เช่าไม่หลุดพ้นจากหน้าที่ชำระค่าเช่าให้แก่มหาวิทยาลัย และจะอ้างมาตรการของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเป็นเหตุในการปฏิเสธที่จะชำระค่าเช่าให้แก่มหาวิทยาลัยไม่ได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อวัตถุประสงค์ในการให้เช่าเป็นไปเพื่อการจัดให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ และอำนวยความสะดวกในด้านการอุปโภคบริโภคแก่บุคลากรและนักศึกษา โดยมหาวิทยาลัยได้รับค่าเช่าตอบแทน ประกอบกับแบบสัญญาที่มหาวิทยาลัยกำหนดตามประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง หลักเกณฑ์การให้เช่าที่ดินและหรืออาคารของมหาวิทยาลัย และที่อยู่ในความปกครองดูแลของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2561 (ตามหนังสือที่ อว 78.0126/ว 01835 ลงวันที่ 18 ตุลาคม 2562) กำหนดว่า “ในระหว่างอายุสัญญาเช่า ผู้เช่าไม่สามารถขอลดค่าเช่า เว้นแต่กรณีที่อาคารที่เช่านั้น ๆ อยู่ในเขตประกาศภัยพิบัติฉุกเฉินโดยรัฐบาล และต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล” ผู้เช่าจึงอาจขอลดค่าเช่าในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้เนื่องจากเป็นภัยพิบัติที่รัฐบาลได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักรโดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

และแม้ว่าผู้เช่าจะมีได้ดำเนินการเสนอขอลดค่าเช่าก็ตาม แต่เพื่อให้ปรากฏว่าผู้เช่าตกเป็นลูกหนี้ผิดนัดเนื่องจากไม่สามารถชำระค่าเช่าในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ ซึ่งนอกจากจะทำให้มหาวิทยาลัยต้องใช้เวลา บุคลากร และค่าใช้จ่ายในการใช้สิทธิเรียกร้องตามสัญญาเช่าแล้ว ยังทำให้บุคลากรและนักศึกษาขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรได้รับการประกอบกิจการของผู้เช่าอีกด้วย มหาวิทยาลัยในฐานะผู้ให้เช่าจึงอาจกำหนดมาตรการเพื่อผ่อนปรนอัตราค่าเช่าให้แก่ผู้เช่าก็ได้เพื่อประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายก็ได้ ตัวอย่างเช่น (1) ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อ

ไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานและสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาลดค่าเช่าพื้นที่แก่ผู้ประกอบการรายย่อยลงตามความเหมาะสม และ (2) ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง หลักเกณฑ์การงดเว้นการเก็บค่าเช่าพื้นที่สำหรับผู้ประกอบการและร้านค้าภายในหอพักนักศึกษา (บ้านมหิดล) มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พ.ศ. 2563 ซึ่งกำหนดให้งดเว้นการเก็บค่าเช่าพื้นที่สำหรับผู้เช่าซึ่งเป็นผู้ประกอบการและร้านค้าภายในบริเวณหอพักนักศึกษา (บ้านมหิดล) ตั้งแต่วันที่ 22 มีนาคม 2563 เป็นต้นไปจนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

ทั้งนี้ เพื่อให้มาตรการการงดหรือลดค่าเช่าที่มหาวิทยาลัยจะได้กำหนดให้มีขึ้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เมื่อมหาวิทยาลัยได้ออกมาตรการให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการชำระค่าเช่าแล้ว เห็นควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดให้เช่าพื้นที่ นำประกาศและหรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องแนบเป็นเอกสารแนบท้ายสัญญาเช่าด้วย โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้เช่าเข้ามาจัดทำสัญญาฉบับแก้ไขเพิ่มเติมที่มหาวิทยาลัย เพื่อลดการติดต่อระหว่างบุคคลก็ได้ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ไปตามข้อสัญญาของแบบสัญญาของมหาวิทยาลัย ซึ่งกำหนดว่า “ในระหว่างที่มีการเช่าตามสัญญานี้ ผู้เช่าจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของผู้ให้เช่าเกี่ยวกับการจัดหาประโยชน์ในที่ดินและหรืออาคารของผู้ให้เช่าและที่อยู่ในความปกครองดูแลของผู้ให้เช่า รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับที่ราชพัสดุและอาคารราชพัสดุ ที่ใช้บังคับอยู่แล้วในขณะนี้หรือที่จะมีขึ้นภายหน้าทุกประการ และให้ถือว่าข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาฉบับนี้”

เอกสารอ้างอิง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 16469/2557

ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19))

ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง หลักเกณฑ์การงดเว้นการเก็บค่าเช่าพื้นที่สำหรับผู้ประกอบการและร้านค้าภายในหอพักนักศึกษา (บ้านมหิดล) มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พ.ศ. 2563

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ความแตกต่างผลทางกฎหมายระหว่าง “มาทำงานแต่ไม่ลงชื่อ” กับ “ลงชื่อแต่ไม่มาทำงาน”

ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาที่น่าสนใจเกี่ยวกับกรณี “มาทำงานแต่ไม่ลงชื่อ” กับ “ลงชื่อแต่ไม่มาทำงาน” ซึ่งเรื่องนี้เป็นพฤติกรรมของบุคลากรที่เกิดขึ้นในหลายหน่วยงาน ประกอบกับในช่วงเวลาปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้บุคลากรอาจมีพฤติกรรมการทำงานในลักษณะดังกล่าวได้ โดยคำพิพากษาในเรื่องนี้มีผลทางกฎหมายที่น่าสนใจและสามารถนำมาเป็นแนวทางในการวินิจฉัยปัญหาในลักษณะเดียวกันนี้ได้ โดยสรุปแนวคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ดังนี้

กรณี “มาทำงานแต่ไม่ลงชื่อ” อ้างอิงมาจากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.23/2548 มีข้อเท็จจริงว่า นายแพทย์ ก. ได้รับคำสั่งให้อยู่เวรด้านการรักษาผู้ป่วยนอกเวลาราชการและในวันหยุดราชการ และในการอยู่เวรจะได้รับค่าตอบแทน แต่ปรากฏว่านายแพทย์ ก. ไม่ได้ลงลายมือชื่อและเวลาปฏิบัติหน้าที่นอกเวลาราชการ จึงไม่มีหลักฐานการลงเวลาการทำงานนอกเวลาราชการ และทำให้ไม่มีหลักฐานให้ตรวจสอบการเบิกเงินค่าตอบแทนการทำงานนอกเวลาราชการของนายแพทย์ ก.

ศาลปกครองสูงสุดได้พิเคราะห์พยานหลักฐานแห่งคดีแล้ว เชื่อว่านายแพทย์ ก. (ในฐานะผู้ฟ้องคดี) ได้อยู่เวรปฏิบัติงานนอกเวลาราชการในช่วงเวลาที่เบิกเงินค่าตอบแทนการทำงานนอกเวลาราชการจริง แม้ว่าการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนการทำงานนอกเวลาราชการของนายแพทย์ ก. จะไม่มีหลักฐานบัญชีลงชื่อและเวลา

ภาพจาก : <https://fingerscannow.wordpress.com>

เวียงพร ไกรเกียรติสกุล เอกทอง
ผู้เขียน

การทำงานนอกเวลาราชการ แต่เมื่อนายแพทย์ ก. ได้ทำงานนอกเวลาราชการในช่วงเวลาที่ขอเบิกเงินค่าตอบแทนจริงตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ นายแพทย์ ก. จึงมีสิทธิในการได้รับเงินค่าตอบแทนการทำงานนอกเวลาราชการดังกล่าว ซึ่งวัตถุประสงค์ของการกำหนดให้มีหลักฐานการจ่ายก็เพื่อเป็นประโยชน์ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินได้ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการว่าคุ้มค่าเหมาะสมกับค่าตอบแทนที่ทางราชการจ่ายให้หรือไม่ จึงให้มีหลักฐานการจ่ายเงินเพื่อตรวจสอบ มิใช่เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดสิทธิในการรับเงินค่าตอบแทน

กรณี “ลงชื่อแต่ไม่มาทำงาน” อ้างอิงมาจากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดง

ที่ อ.789/2558 มีข้อเท็จจริงว่า นาย ข. พนักงานเทศบาลตำแหน่งนิติกร ได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการที่สำนักงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม โดยได้รับมอบหมายให้กร่างเทศบัญญัติของเทศบาลให้เป็นปัจจุบันและยังคงได้รับมอบหมายให้ติดตามงานคดีต่าง ๆ เดิมที่เคยรับผิดชอบอยู่ แต่ปรากฏว่างานที่ได้รับมอบหมายไม่มีความคืบหน้า จึงถูกเรียกงานคดีคืนเพื่อให้นิติกรคนอื่นดำเนินการ และจากการตรวจสอบพบว่า นาย ข. มาลงลายมือชื่อในสมุดลงเวลาปฏิบัติราชการแต่ไม่อยู่ปฏิบัติงานที่โต๊ะทำงานของตนเอง ระหว่างวันที่ 8 ตุลาคม 2550 ถึงวันที่ 14 มกราคม 2551 เป็นเวลาประมาณ 62 วัน โดยมีพฤติกรรมลงลายมือชื่อแล้วออกไปอยู่ที่ร้านเสริมสวยซึ่งภรรยาทำงานอยู่

ทั้งนี้ ศาลปกครองสูงสุดได้พิเคราะห์พยานหลักฐานแห่งคดีเรื่องนี้แล้ว พฤติกรรมของนาย ข. ที่ได้รับมอบหมายงานให้รับผิดชอบดำเนินการ แต่กลับมาลงชื่อปฏิบัติงานแล้วไม่มาปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ และมักจะไม่วางที่โต๊ะทำงาน แม้ว่านาย ข. จะอ้างว่าเหตุที่ไม่อยู่ที่โต๊ะทำงาน เนื่องจากไม่ได้รับมอบหมายงานตามความเหมาะสม แต่ศาลเห็นว่า นาย ข. มีอาจเลือกปฏิบัติงานตามอำเภอใจ เมื่อได้รับมอบหมายงานก็ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จ หากเห็นว่างานที่ได้รับมอบหมายไม่เหมาะสม ก็ควรเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อหาทางแก้ไข และในเวลาราชการ นาย ข. จะต้องอยู่ที่โต๊ะเพื่อติดต่อประสานงานหรือให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่หรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการ และคอยรับคำสั่งของผู้บังคับบัญชา จึงเห็นว่าเป็นกรณีการละเลยไม่เอาใจใส่ในงานที่ได้รับมอบหมาย อันเป็นเหตุให้ไม่อาจปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป็นการขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย

แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดทั้งสองเรื่องดังกล่าว สามารถนำมาเทียบเคียงปรับใช้กับมหาวิทยาลัยมหิดลเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานต่อไปได้ โดยสามารถแยกพิจารณาพฤติการณ์การกระทำเป็น 2 กรณี กล่าวคือ

(1) กรณี “มาทำงานแต่ไม่ลงชื่อ” ในช่วงเวลาราชการ แต่ปรากฏพยานหลักฐานยืนยันว่ามาทำงานจริง อาจมีความผิดกรณีไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดให้ต้องลงชื่อเข้าปฏิบัติงานหรือกรณีไม่ปรากฏพยานหลักฐานยืนยันว่าทำงานจริงหรืออยู่ในสถานที่ราชการแต่ไม่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ อาจมีความผิดวินัยฐานทอดทิ้งหน้าที่

(2) กรณี “ลงชื่อแต่ไม่มาทำงาน” หากไม่ปรากฏพยานหลักฐานยืนยันว่ามาทำงาน และไม่อยู่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ อาจมีความผิดวินัยฐานละทิ้งหน้าที่

อย่างไรก็ตาม ทั้ง 2 กรณีดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นในเวลาราชการหรือนอกเวลาราชการ หากมีการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน โดยที่ไม่ได้ปฏิบัติงานจริงอาจเข้าข่ายมีความผิดวินัยฐานรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา ฐานประพฤติก้าว หรือฐานทุจริตต่อหน้าที่ แล้วแต่กรณี

เอกสารอ้างอิง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่
อ.23/2548
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่
อ.789/2558

หลักการเขียนบทนิยามในข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัย

ภาพจาก : <https://www.huffingtonpost.in>

วิญญาพร ไผขาว
ผู้เขียน

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหิดลมีการออกข้อบังคับมหาวิทยาลัย ประกาศมหาวิทยาลัย และประกาศส่วนงานเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้ปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการร่างข้อบังคับหรือประกาศได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น ผู้เขียนจึงขอสรุปแนวทางการร่างข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัยในส่วนของการเขียนบทนิยามจากคู่มือแบบการร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รวมถึงตัวอย่างการเขียนบทนิยามในข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัย ดังนี้

จุดประสงค์ของการเขียนบทนิยาม มีความมุ่งหมายอยู่ด้วยกัน 3 ประการ คือ

ประการแรก เพื่ออธิบายความหมายคำศัพท์ทางเทคนิคที่ผู้ร่างเห็นว่า ผู้อ่านอาจไม่ทราบความหมายของคำดังกล่าว จึงมีการกำหนดคำนิยามเอาไว้ เพื่ออธิบายความหมายของถ้อยคำให้ชัดเจน

ประการที่สอง เพื่อใช้แทนข้อความในข้อบังคับหรือประกาศเพื่อการย่อคำหรือข้อความในข้อบังคับหรือประกาศนั้น

ประการที่สาม เพื่อจำกัดความหมายของถ้อยคำข้อบังคับหรือประกาศที่กว้างเกินไปให้มีขอบเขตที่แคบลง

ตำแหน่งของบทนิยาม

โดยปกติแล้วตำแหน่งของบทนิยามควรอยู่ในส่วนต้นของข้อบังคับหรือประกาศเสมอ ก่อนที่จะกล่าวในสาระสำคัญของข้อบังคับหรือประกาศ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้อ่านข้อบังคับหรือประกาศได้เข้าใจเบื้องต้นถึงความหมายของคำที่จะใช้ในข้อบังคับหรือประกาศนั้นว่ามีความหมายว่าอย่างไร

ทั้งนี้ บทนิยามจะกำหนดไว้เป็นข้อแรกของข้อบังคับหรือประกาศ กรณีเป็นข้อบังคับหรือประกาศฉบับแรก หรือเป็นข้อในลำดับต่อจากข้อที่ให้ยกเลิกข้อบังคับหรือประกาศเดิม กรณีเคยมีการออกข้อบังคับหรือประกาศในเรื่องนั้น ๆ มาก่อน และข้อบังคับหรือประกาศฉบับใหม่ต้องการให้ยกเลิกการบังคับใช้ข้อบังคับหรือประกาศฉบับเดิม

นอกจากนี้ผู้ร่างสามารถกำหนดบทนิยามให้อยู่เฉพาะในหมวดหรือในส่วนของข้อบังคับหรือประกาศ กรณีต้องการให้คำนิยามนั้นมีความหมายเฉพาะหมวดหรือส่วนในข้อบังคับหรือประกาศนั้น

การใช้ถ้อยคำในการกำหนดขอบเขตความหมายของบทนิยาม

การเขียนบทนิยามส่วนใหญ่มักจะขึ้นต้นด้วยความว่า “ในข้อบังคับนี้” หรือ “ในประกาศนี้” แล้วจึงจะมีการกำหนดความหมายของคำนิยามที่จะใช้ในข้อบังคับหรือประกาศนั้น ซึ่งโดยทั่วไปมีการใช้อยู่ 3 ลักษณะ กล่าวคือ

1. ใช้คำว่า “หมายความว่า” เมื่อต้องการอธิบายความหมายของคำนิยามนั้นในข้อบังคับหรือ

ประกาศให้เกิดความชัดเจน แต่ไม่ควรใช้คำว่า “หมายความว่า” “หมายถึง” “คือ” หรือ “ได้แก่” เช่น “สวัสดิการเพิ่มเติม” ตามประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการการจัดสวัสดิการเพิ่มเติมภายในมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2562 หมายความว่า สวัสดิการที่มหาวิทยาลัยหรือส่วนงานจัดให้แก่บุคลากรเพิ่มเติมจากสวัสดิการพื้นฐานของมหาวิทยาลัยโดยใช้เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงาน

2. ใช้คำว่า “ให้หมายความรวมถึง” เมื่อต้องการขยายความหมายของคำนิยามนั้นให้มีความหมายมากกว่าความหมายตามปกติ เช่น “หัวหน้าส่วนงาน” ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยตำแหน่งทางวิชาการ พ.ศ. 2561 หมายความว่า คณบดี และให้หมายความรวมถึง รองอธิการบดีที่มอบหมายให้กำกับดูแลวิทยาเขตหรือโครงการจัดตั้งวิทยาเขต และผู้อำนวยการของส่วนงาน

3. ใช้คำว่า “แต่ไม่หมายความรวมถึง” หรือ “แต่ไม่รวมถึง” เมื่อต้องการจำกัดขอบเขตความหมายของคำนิยามนั้น ให้มีความหมายแคบกว่าปกติ เช่น “พนักงานมหาวิทยาลัย” ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2559 หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550 และให้หมายความรวมถึง พนักงานมหาวิทยาลัยตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยพนักงานมหาวิทยาลัย (ชื่อส่วนงาน) ด้วย แต่ไม่รวมถึงประเภทไม่เต็มเวลา

หลักการเขียนคำนิยาม

- เขียนเพื่อให้เกิดความชัดเจนของถ้อยคำที่ใช้ในข้อบังคับหรือประกาศ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย
- เขียนเฉพาะความหมายที่ไม่ชัดเจนหรือไม่เป็นไปตามความหมายทั่วไป

■ ไม่ควรกำหนดบทนิยามที่ขัดแย้งกับคำที่มีความหมายธรรมดา

■ ควรใช้ถ้อยคำตามคำนิยามให้เหมือนกันในทุกข้อ เพื่อไม่ให้ผู้อ่านสับสน

■ คำนิยามที่มุ่งหมายจะใช้เฉพาะบางข้อ ส่วน หรือหมวด ไม่ควรกำหนดเป็นข้อที่เป็นบททั่วไป แต่ควรนำไปกำหนดไว้เป็นคำนิยามที่ใช้เฉพาะข้อ ส่วน หรือหมวด นั้น

■ ไม่ควรเขียนคำนิยามของคำใด ๆ หากคำนั้นมีการกล่าวเพียงครั้งเดียวในข้อบังคับหรือประกาศนั้น โดยควรอธิบายความหมายของคำไว้ในข้อที่คำนั้นมีการกล่าวถึง

■ ในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับหรือประกาศและต้องการกำหนดบทนิยาม ต้องตรวจสอบว่ามีการใช้ถ้อยคำนั้นเป็นคำนิยามอยู่แล้วหรือไม่ และถ้ายกเลิกการใช้คำนั้นแล้วเนื่องจากมีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับหรือประกาศในครั้งนั้นก็ต้องยกเลิกคำนิยามนั้น

■ อาจกำหนดคำนิยามโดยเปิดช่องให้สามารถประกาศกำหนดเพิ่มเติมได้ เพื่อให้ครอบคลุมเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น “ส่วนงาน” ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารกลุ่มภารกิจ พ.ศ. 2559 หมายความว่า คณะ และส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศของมหาวิทยาลัย

■ การกำหนดคำนิยามโดยการอ้างคำนิยามในข้อบังคับหรือประกาศอื่น ผู้ร่างจะต้องคำนึงถึงกรณีที่ข้อบังคับหรือประกาศอื่นนั้นมีการแก้ไขเพิ่มเติมคำนิยามนั้นในภายหลัง ดังนั้น ถ้าหากต้องการให้คำนิยามนั้นความหมายคงเดิม โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง ก็ควรใช้วิธีลอกความหมายของคำนิยามตามข้อบังคับหรือประกาศอื่นนั้นมาไว้ในข้อบังคับหรือประกาศที่ร่าง

รูปแบบการเขียนคำนิยาม

1. กรณีเป็นการเขียนบทนิยามในข้อบังคับหรือประกาศครั้งแรก

ข้อ 1 ในข้อบังคับนี้ “....” หมายความว่า

ใช้ในกรณีเป็นการเขียนบทนิยามในข้อบังคับหรือประกาศครั้งแรก โดยรูปแบบการเขียนบทนิยามจะขึ้นต้นด้วย “ในข้อบังคับนี้” หรือ “ในประกาศนี้” เพื่ออธิบายว่าความหมายของคำนิยามต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในข้อบังคับหรือประกาศนั้น มีความหมายเฉพาะอย่างไร

อย่างไรก็ตาม หากผู้ร่างไม่ต้องการจะกำหนดบทนิยามเพื่อใช้กับข้อบังคับหรือประกาศฉบับนี้ แต่ต้องการให้ใช้เฉพาะหมวดหรือใช้เฉพาะส่วน ก็ให้เขียนบทนิยามไว้ในข้อแรกของหมวดหรือส่วนนั้น และขึ้นต้นว่า “ในหมวดนี้” หรือ “ในส่วนนี้” แล้วแต่กรณี

2. กรณีเป็นการแก้ไขบทนิยามในข้อบังคับหรือประกาศ

ใช้ในกรณีที่แก้ไขคำนิยามในข้อบังคับหรือประกาศฉบับแรก และต้องการให้ใช้ความหมายของคำนิยามในข้อบังคับหรือประกาศฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม

2.1 กรณีเป็นการแก้ไขบทนิยามในข้อบังคับหรือประกาศฉบับแรก ซึ่งไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ.....ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “.....” ในข้อ ... ของข้อบังคับ.... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

2.2 กรณีเป็นการแก้ไขบทนิยามในข้อบังคับหรือประกาศฉบับแรก ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “.....” ในข้อ ของข้อบังคับ..... ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับ..... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ใช้ในกรณีที่แก้ไขคำนิยามในบทนิยามของข้อบังคับหรือประกาศ และคำนิยามนั้นเคยมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้ว จึงจะต้องอ้างข้อบังคับหรือประกาศที่แก้ไขเพิ่มเติมคำนิยามนั้นในครั้งสุดท้ายด้วย เพื่อให้ผู้ใช้ข้อบังคับหรือประกาศได้ทราบว่าในบทนิยามนั้น เคยมีการแก้ไขหรือไม่

2.3 กรณีเป็นการแก้ไขบทนิยามหลายคำในข้อบังคับหรือประกาศ

ข้อ... ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “...” “....” และ “...” ในข้อ ... ของข้อบังคับ.... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

3. กรณีเป็นการเพิ่มเติมบทนิยามในข้อบังคับหรือประกาศ

3.1 กรณีเป็นการเพิ่มเติมบทนิยามครั้งแรกในข้อบังคับหรือประกาศ

ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ..... ของข้อบังคับ.....

3.2 กรณีเป็นการเพิ่มเติมคำนิยามในข้อบังคับหรือประกาศฉบับแรก ซึ่งมีบทนิยามอยู่แล้ว

(1) กรณีเป็นการเพิ่มเติมคำนิยามระหว่างคำนิยามที่ติดต่อกันของข้อบังคับหรือประกาศ

ข้อ .. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “...”ระหว่างบทนิยามคำว่า “..” และคำว่า “..” ในข้อ ของข้อบังคับ.....

(2) กรณีเป็นการเพิ่มเติมคำนิยามต่อท้ายคำนิยามคำสุดท้ายของข้อบังคับหรือประกาศ

ข้อ .. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “...”ต่อท้ายบทนิยามคำว่า “...” ในข้อ ของข้อบังคับ.....

ทั้งนี้ เพื่อความชัดเจนว่า คำนิยามที่เพิ่มเติมนั้นไปเพิ่มเติมในส่วนใดของบทนิยาม

เพื่อให้ถ้อยคำในบทนิยามเรียงตามลำดับและ
สอดคล้องกัน

4. กรณีเป็นการยกเลิกบทนิยามใน ข้อบังคับหรือประกาศ

ข้อ .. ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “..” ในข้อ..... ของ
ข้อบังคับ....

ใช้ในกรณีที่การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับหรือ
ประกาศในครั้งนั้น ทำให้คำนิยามไม่มีการใช้
ในข้อบังคับหรือประกาศนั้นแล้ว

การเรียงลำดับคำนิยาม

โดยหลักการเรียงลำดับคำนิยามตามระดับ
กล่าวคือ กรณีเป็นหน่วยงาน ควรเรียงลำดับจาก
“มหาวิทยาลัย” ไป “ส่วนงาน” “ภาควิชา” เป็นต้น
หรือกรณีเป็นบุคคล ควรเรียงลำดับตามระดับ
ตำแหน่ง เช่น จาก “อธิการบดี” ไป “รองอธิการบดี”
“คณบดี” “รองคณบดี” เป็นต้น

กรณีคำมีระดับเท่ากันหรือไม่มีระดับ ควร
เรียงลำดับจากคำที่มีการอธิบายความหมายและ
เป็นสาระสำคัญของข้อบังคับหรือประกาศฉบับนั้น
ซึ่งโดยทั่วไปจะเรียงลำดับคำที่ใช้มากที่สุดไปจนถึง
ใช้น้อยที่สุด

เอกสารอ้างอิง

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยกองทุนสำรอง

เลี้ยงชีพ พ.ศ. 2559

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการจัดตั้งและ

การบริหารกลุ่มภารกิจ พ.ศ. 2559

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยตำแหน่ง

ทางวิชาการ พ.ศ. 2561

ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง หลักเกณฑ์และ

วิธีการการจัดสวัสดิการเพิ่มเติมภายใน

มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2562

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2551). คู่มือแบบ
การร่างกฎหมาย. สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา.

กฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบการสื่อสารทำให้บรรดาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลในปัจจุบัน มีการถูกเก็บ รวบรวม ใช้ โอนถ่าย หรือเปิดเผยข้อมูลได้โดยง่าย สะดวกและรวดเร็ว อันก่อให้เกิดการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความเสี่ยงหรือความเดือดร้อนรำคาญจากการใช้ข้อมูลของบุคคลอย่างไม่ถูกต้อง ทั้งยังก่อให้เกิดความเสียหายโดยรวมต่อเศรษฐกิจ จึงมีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล และกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการกำกับดูแลการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 32 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ” ถือได้ว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เป็นบทบัญญัติกฎหมายฉบับแรกในประเทศไทยที่กำหนดหลักเกณฑ์การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไว้เป็นการเฉพาะ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (Personal Data Protection Act, B.E. 2562) หรือเรียกอย่างย่อว่า “**PDPA**” เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรฐานในการคุ้มครองและการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเหมาะสม รวมถึงกำหนดบทลงโทษกับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าว และกำหนดขอบเขต

สุราสินี สักหรัถ
ผู้เขียน

ของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไว้ว่าจะต้องเป็นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ ดังนั้นข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลของ “เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล” (Data Subject) อีกทั้ง PDPA ยังกำหนดให้มี “ผู้ควบคุมข้อมูล” (Data Controller) ซึ่งเป็นบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายและต้องจัดให้มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลที่ได้รับมา และแต่งตั้ง “เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” (Data Protection Officer : DPO) ทำหน้าที่ประสานงาน ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลให้เป็นไปตามที่ PDPA กำหนด รวมถึงการแต่งตั้ง “ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล” (Data Processor) เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล โดยจะไม่สามารถเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอีกตำแหน่งได้ (มาตรา 6)

หลักการสำคัญในการดำเนินการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของ PDPA นั้นจะกระทำไม่ได้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ให้ความยินยอม (Consent) ไว้ก่อนหรือในขณะนั้น เว้นแต่กฎหมายจะบัญญัติไว้ให้กระทำได้อย่างอื่น อีกทั้งการขอความยินยอมดังกล่าวต้องกระทำโดยชัดแจ้ง โดยอาจทำเป็นหนังสือหรือทำผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ด้วยการใช้ภาษาที่อ่านง่าย และต้องไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีอิสระในการเลือกที่จะยินยอมหรือไม่ยินยอมในการให้ข้อมูลดังกล่าวได้ (ไม่มีเงื่อนไขในการให้ความยินยอม) (มาตรา 19)

การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตาม PDPA นั้นได้กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลสามารถเก็บรวบรวมได้เท่าที่จำเป็น และต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล ความจำเป็นที่จะต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งแจ้งถึงผลกระทบที่เป็นไปได้จากการไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคล รายละเอียดข้อมูลส่วนบุคคลที่จะมีการเก็บรวบรวม ระยะเวลาในการเก็บรวบรวม ประเภทของบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมอาจจะถูกเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงวิธีการติดต่อ และสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมาย โดยรายละเอียดต่าง ๆ เหล่านี้มักจะปรากฏให้เห็นในนโยบายส่วนบุคคล (Privacy Policy) หรือประกาศความเป็นส่วนตัวส่วนตัว (Privacy Notice) ของเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ นั้นเอง โดยเมื่อเข้าใช้งานในเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันจะปรากฏกล่องข้อความขึ้นมาแจ้งขอความยินยอมเพื่อให้

ผู้ใช้งานหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลพิจารณาและสามารถเลือกว่าจะยินยอมหรือไม่

นอกจากการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้ผู้ควบคุมข้อมูลสามารถดำเนินการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้แล้ว PDPA ยังกำหนดหลักเกณฑ์อื่นที่เป็นข้อยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ ดังนี้ (1) กรณีการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์ จดหมายเหตุ การศึกษาวิจัย และสถิติ (Scientific or Historical Research) (2) กรณีการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพ (Vital Interest) (3) กรณีจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญา (Contract) (4) กรณีจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจอธิปไตย (Public Task) (5) กรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมาย (Legitimate Interest) และ (6) กรณีการปฏิบัติตามกฎหมาย (Legal Obligation)

แม้ว่าเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ยินยอมให้ข้อมูลส่วนบุคคลไปแล้วก็ตาม PDPA ยังกำหนดให้มีการรับรองสิทธิที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลพึงมีในการคุ้มครองและปกป้องข้อมูลของตน โดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิถอนความยินยอม สิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลของตน สิทธิในการแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง สิทธิในการขอคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของตน สิทธิในการขอให้ลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลของตน สิทธิในการขอระงับการใช้ข้อมูล และสิทธิในการให้ออนย้ายข้อมูลส่วนบุคคลของตน โดยแจ้งไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อดำเนินการตามที่ PDPA บัญญัติไว้ นอกจากนี้ PDPA มีการกำหนดบทลงโทษที่เคร่งครัดกับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวโดยมีทั้งโทษทางแพ่ง

ทางอาญา และทางปกครอง รวมถึงการกำหนดเรื่องการร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

แม้ PDPA ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2562 และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 28 พฤษภาคม 2562 ในหมวด 1 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และหมวด 4 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เท่านั้น แต่ยกเว้นในหมวด 2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 5 การร้องเรียน หมวด 6 ความรับผิดชอบทางแพ่ง หมวด 7 บทกำหนดโทษ และความในมาตรา 95 การดำเนินการกับข้อมูลเดิม และมาตรา 96 การตรากฎหมายลำดับรอง จะให้ใช้บังคับในวันที่ 27 พฤษภาคม 2563 เป็นต้นไป ทว่าเมื่อมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ไปทั่วโลก รวมทั้งในประเทศไทยตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2563 ส่งผลกระทบรุนแรงกับการแพทย์ สาธารณสุข สังคม และเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทำให้กิจการต่าง ๆ ต้องหยุดชะงักหรือขาดความต่อเนื่องในการขับเคลื่อน คณะรัฐมนตรีได้ตระหนักถึงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการของทุกภาคส่วนให้เป็นไปตาม PDPA และเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการเลื่อนบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้มีการเตรียมความพร้อมในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้มีความเหมาะสมเป็นไปตามมาตรฐานที่ PDPA กำหนด และป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามโดยไม่ตั้งใจ จึงเห็นชอบตามที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเสนอ โดยการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม 2563 ถึงวันที่

31 พฤษภาคม 2564 โดยมีสาระสำคัญเป็นการเลื่อนระยะเวลาการดำเนินการในหมวด 2 หมวด 3 หมวด 5 หมวด 6 หมวด 7 และมาตรา 95 ของ PDPA ออกไปในหน่วยงานและกิจการที่กำหนดส่งผลให้มหาวิทยาลัยมหิดลในฐานะหน่วยงานในกำกับของรัฐซึ่งถือได้ว่าเป็นหน่วยงานที่อยู่ในบังคับของพระราชกฤษฎีกานี้ มีเวลาในการเตรียมความพร้อมในการกำหนดมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องให้มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 (2563, 21 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 137 ตอนที่ 37 ก.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (2562, 27 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 136 ตอนที่ 96 ก.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (2560, 6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก.
- ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2562). Thailand Data Protection Guidelines 2.0 : แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล. (ม.ป.ป.). PDPA – Privacy for All. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/view/pdpa-2019/pdpa-home>

การให้สัญลักษณ์ F นักศึกษาที่ทุจริตในการสอบ

สุวิสา ปรีพตพงศ์
ผู้เขียน

เมื่อไม่นานมานี้ศาลปกครองสูงสุดได้มี **คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.164/2562** เรื่องคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร กรณีนักศึกษาได้รับผลการเรียนหรือสัญลักษณ์ F ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาและวินิจฉัยประเด็นแห่งคดีไว้อย่างน่าสนใจ และสามารถนำหลักการทางกฎหมายมาปรับใช้กับการดำเนินการกรณีนักศึกษาทุจริตในการสอบของมหาวิทยาลัยมหิดลได้

ข้อเท็จจริงในคดีสรุปได้ว่า นาง ก. (ผู้ฟ้องคดี) นักศึกษาระดับปริญญาโทของสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้เข้าสอบแก้ผลการเรียน I (Incomplete) ในรายวิชาหนึ่ง ซึ่งมีนักศึกษาเข้าสอบจำนวน 33 คน เมื่ออาจารย์ผู้สอนและรับผิดชอบการออกข้อสอบได้ตรวจกระดาษคำตอบของนักศึกษาพบว่า กระดาษคำตอบของนาง ก. และนางสาว จ. มีรายละเอียดของคำตอบเหมือนกันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นการแก้ไขปัญหของกรณีศึกษา เป็นเหตุให้สงสัยว่าผู้ฟ้องคดี และนางสาว จ.

จะลอกกระดาษคำตอบกัน จึงได้ทำหนังสือรายงานเรื่องดังกล่าวเสนอต่อผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยตามลำดับ ซึ่งต่อมา **คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา** ได้มีมติให้ผลการเรียนของผู้ฟ้องคดี และนางสาว จ. เป็น F (สอบตก) และให้ปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย โดยสำนักงานบัณฑิตศึกษาได้บันทึกผลการเรียนของผู้ฟ้องคดีเป็น F และพักการเรียนไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษา เมื่อประกาศผลการสอบให้นักศึกษาทราบ ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสืออุทธรณ์ผลการสอบดังกล่าว โดยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยได้เสนออธิการบดีเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ต่อมา **คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง** ได้รายงานความเห็นต่ออธิการบดีว่าในการสอบรายวิชาดังกล่าวมีการจัดที่นั่งสอบระยะห่างกัน นักศึกษาไม่สามารถลอกกระดาษคำตอบกันได้ การตอบคำถามที่ต้องอ้างอิงทฤษฎีหรือนำหลักทฤษฎีมาตอบเป็นไปได้ที่คำตอบอาจคล้ายคลึงกัน แต่ไม่เหมือนกันทั้งหมด จึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีทุจริตในการสอบตามที่ถูกล่าหาวอธิการบดีจึงเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาของสภามหาวิทยาลัยพิจารณากรณีดังกล่าว ซึ่ง **คณะกรรมการที่ปรึกษา** มีความเห็นว่า ไม่สามารถระบุได้ว่าผู้ฟ้องคดีฝ่าฝืนข้อปฏิบัติในการสอบไล่ จึงมีมติให้อาจารย์ผู้สอนพิจารณาตรวจข้อสอบและให้คะแนนผู้ฟ้องคดีตามที่เห็นสมควร ในขณะที่เดียวกันผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนผลการสอบที่ให้ผลการเรียนเป็น F หลังจากนั้นอาจารย์ผู้สอนได้มีหนังสือปฏิเสธที่จะตรวจกระดาษคำตอบให้ผู้ฟ้องคดี และเมื่อคณะกรรมการที่ปรึกษา ได้ทราบว่าผู้ฟ้องคดีได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครอง จึงมีมติให้การดำเนินการในการตรวจกระดาษคำตอบของผู้ฟ้องคดีไว้ก่อนจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัย ๒ ประเด็น ดังนี้

1) ประกาศแก่ผลการเรียน I รายวิชา ดังกล่าวในส่วนที่ให้ผลการเรียน F แก่ผู้ฟ้องคดี นั้น ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ศาลปกครองสูงสุด ได้พิจารณาและวินิจฉัยว่า นักศึกษาผู้กระทำทุจริต ในการสอบเป็นการกระทำความผิดวินัยนักศึกษาอย่าง ร้ายแรง แม้ข้อเท็จจริงจะไม่ปรากฏว่ามีข้อบังคับหรือ ประกาศของมหาวิทยาลัยที่กำหนดอย่างชัดแจ้งว่า การทุจริตในการสอบจะเป็นความผิดวินัยอย่าง ร้ายแรง แต่เมื่อพิจารณาโทษทางวินัยที่กำหนด ในข้อบังคับมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2552 และประกาศมหาวิทยาลัย เรื่องข้อปฏิบัติเกี่ยวกับ การเรียน การสอน และการสอบของนักศึกษาชั้นปริญญาโทส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาค ที่กำหนดโทษในการทุจริตในการสอบ ให้ได้รับผลการเรียน F และพักการเรียนไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษา อันเป็นบทลงโทษเช่นเดียวกับการ ลงโทษวินัยอย่างร้ายแรงตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2522 ผู้มีอำนาจลงโทษ ในกรณีดังกล่าว คือ อธิการบดี โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการที่ปรึกษาฯ ดังนั้น **การที่คณะกรรมการ บัณฑิตศึกษาได้มีมติให้ผลการเรียนของผู้ฟ้องคดี เป็น F โดยไม่ได้เสนอให้อธิการบดีและคณะกรรมการ ที่ปรึกษาฯ พิจารณา ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2522 จึงเป็นการออก คำสั่งโดยเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีอำนาจ อันเป็นผลให้ ประกาศผลสอบแก่ผลการเรียน I รายวิชาดังกล่าว ในส่วนที่ให้ผล F แก่ผู้ฟ้องคดี ไม่ชอบด้วยกฎหมาย**

และ 2) ผู้ฟ้องคดีมีพฤติการณ์ทุจริตใน การสอบดังที่ถูกลงโทษหรือไม่ ศาลปกครอง สูงสุดได้พิจารณาและวินิจฉัยว่า การสอบดังกล่าว เป็นการตอบคำถามที่ต้องอ้างอิงทฤษฎีหรือนำหลัก ทฤษฎีมาตอบ รวมถึงใช้คำถามชุดเดิมมาสอบ และ นักศึกษาที่เข้าสอบรวมถึงผู้ฟ้องคดีได้มีการจัดเตรียม

คำตอบเพื่อท่องจำ หรือเชิญรุ่นพี่มาช่วยสอนพิเศษ ก่อนสอบ จึงเป็นไปได้ที่คำตอบอาจคล้ายคลึงกัน และเมื่อพิจารณากระดาษคำตอบพบว่า ผู้ฟ้องคดีและ นางสาว จ. ต่างเขียนคำตอบคนละ 5 หน้า หากคนใด คนหนึ่งจะลอกคำตอบจากกระดาษคำตอบของ อีกคนหนึ่งได้นั้น บุคคลที่ให้ลอกจะต้องเขียน กระดาษคำตอบทุกหน้าเสร็จแล้ว อีกคนหนึ่ง จึงจะลอกได้ และการจัดที่นั่งสอบมีระยะห่างกันที่หนึ่ง ของสอบผู้ฟ้องคดีและนางสาว จ. ไม่ได้อยู่ใกล้ชิด กัน ไม่สามารถลอกคำตอบกันได้ นอกจากผู้ฟ้องคดี หรือนางสาว จ. จะลอกจากที่นั่งสอบของตนเพื่อส่ง มอบกระดาษคำตอบหรือมีการส่งกระดาษคำตอบ ผ่านผู้สอบคนอื่น ซึ่งหากมีพฤติการณ์เช่นนั้น กรรมการควบคุมสอบหรือผู้เข้าสอบคนอื่น ๆ ย่อม พบเห็นได้โดยง่าย ประกอบกับความเห็นของ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงและความเห็นของ คณะกรรมการที่ปรึกษาฯ จึงรับฟังได้ว่า **ผู้ฟ้องคดี มิได้มีพฤติการณ์ทุจริตในการสอบที่จะเป็นการผิด วินัยนักศึกษาอย่างร้ายแรงที่จะมีคำสั่งลงโทษให้ ผู้ฟ้องคดีได้รับผลการเรียน F ได้** ด้วยข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายดังกล่าว จึงพิพากษาให้เพิกถอน ประกาศผลสอบแก่ผลการเรียน I รายวิชาดังกล่าว ในส่วนที่ให้ผลการเรียน F แก่ผู้ฟ้องคดี โดยให้มีผล ย้อนหลังไปถึงวันที่ออกประกาศหรือคำสั่งดังกล่าว

จากแนวคำพิพากษาดังกล่าวสามารถสรุป หลักการทางกฎหมายที่สำคัญได้ว่า 1) ประกาศผล การสอบ (การแจ้งผลการสอบหรือการวัดผลความรู้) เป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา 30 วรรคสอง (6) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ประกอบข้อ 2 ของกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธี ปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และ 2) คำสั่ง ทางปกครองจะต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ หน้าที่ตามกฎหมาย และจะต้องชอบด้วยรูปแบบ

ขั้นตอนและวิธีการที่เป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนด ด้วย

ทั้งนี้ สามารถนำมาปรับใช้กับการดำเนินการกรณีนักศึกษาทุจริตในการสอบของมหาวิทยาลัยมหิดลได้โดยเมื่อการที่นักศึกษาทุจริตในการสอบถือเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแล้วการดำเนินการของมหาวิทยาลัยมหิดลในการสั่งลงโทษจึงต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจ และดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา ส่วนการให้สัญลักษณ์แสดงผลการศึกษา F ในรายวิชาที่นักศึกษาทุจริตในการสอบ (ซึ่งมิใช่โทษทางวินัย) นั้นจะต้องดำเนินการตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี หรือข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แล้วแต่กรณี

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539. (2539, 14 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 113 ตอนที่ 60 ก.

เอกสารอ้างอิง

กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 (2540, 22 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 114 ตอนที่ 17 ก.
ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2563
ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่ม
ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2561
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.164/2562

ผิวนิยายร้ายแรงเพราะเป็นผู้บังคับบัญชาแต่ปล่อยปละละเลย ไม่ควบคุมดูแลจนผู้ใต้บังคับบัญชาทุจริต

ผู้บังคับบัญชา กับ ผู้ใต้บังคับบัญชา

ย่อมมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่แตกต่างกันตามที่กฎหมายกำหนด บางคนอาจมีความใฝ่ฝันอยากเป็นผู้บังคับบัญชา บางคนอาจพอใจที่จะเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชาบางคนอาจอยากกลับมาเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาบางคนอาจอยากเปลี่ยนไปเป็นผู้บังคับบัญชาบ้าง นานาจิตตัง แต่สำหรับผู้เขียนแล้ว นิยมชมชอบตามที่ แจ็ค หม่า (Jack Ma) ได้กล่าวเอาไว้ว่า “หากอยากมีชีวิตที่มีความสุข อย่าคิดถึงเป็นหัวหน้า” สำหรับเหตุและผลนั้นสามารถศึกษาได้จากบทความฉบับนี้ เพราะมิใช่ว่าการเป็นหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาจะมีแต่สิ่งที่หอมหวานแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังตามมาด้วยความรับผิดชอบอีกมากมายที่จะต้องแบกรับเอาไว้ด้วย ดังกรณีตัวอย่างที่ผู้เขียนจะขอหยิบยก**คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.316/2551** มาเล่าสู่กันฟังต่อไปนี้

นางสาววี (นามสมมุติ) ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานแพทยศาสตร์ศึกษา ที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นางสาววีจึงมีหน้าที่ในการรับผิดชอบควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ใต้บังคับบัญชาของนางสาววีกระทำการทุจริตโดยการขออนุมัติเบิกเงินเพื่อที่จะนำส่งให้แก่ส่วนราชการต่าง ๆ แต่เมื่อได้รับเงินจากมหาวิทยาลัยแล้วกลับนำส่งแค่เพียงบางส่วนเท่านั้น และยกยอดเงินส่วนที่เหลือไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ซึ่งต่อมามหาวิทยาลัย

วัชรพงศ์ พิพิธวรรณพงศ์
ผู้เขียน

ได้ดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ใต้บังคับบัญชาของนางสาววีได้กระทำการทุจริตเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นการกระทำความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ส่วนนางสาววีในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาแต่มิได้ควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ถือได้ว่านางสาววีมีพฤติการณ์กระทำความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ฐานประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรงด้วย มหาวิทยาลัยจึงได้มีคำสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่นางสาววีและผู้ใต้บังคับบัญชาของนางสาววี โดยนางสาววีถูกลงโทษด้วยการปลดออก ต่อมานางสาววีได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยดังกล่าวแล้ว แต่ผลไม่เป็นที่พอใจนางสาววีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยกรณีนี้สรุปได้ว่า นางสาววีมีหน้าที่ในการรับผิดชอบควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา

ให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย มีประสิทธิภาพ แต่กลับมิได้ควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ เพิกเฉย และปล่อยปละละเลยจนก่อให้เกิดการทุจริตขึ้น ซึ่งในฐานะผู้บังคับบัญชาหาได้ควรมีวิสัยและพฤติกรรมเช่นนี้ไม่ แม้กรณีนี้จะมีส่วนปัญหาข้อบกพร่องของระบบการบริหารจัดการรวมไปถึงขั้นตอนในการปฏิบัติงาน แต่ในฐานะผู้บังคับบัญชาก็ไม่อาจใช้เป็นเหตุผลเพื่อให้พ้นความรับผิดชอบได้ เพราะผู้บังคับบัญชาย่อมสามารถที่จะวางระบบการบริหารจัดการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ หรืออาจมอบหมายให้ผู้ได้บังคับบัญชาคนอื่นช่วยดำเนินการแทนตนก็ได้ ประกอบกับพฤติกรรมการทุจริตของผู้ได้บังคับบัญชาก็มิได้แยบยลจนไม่สามารถที่จะตรวจสอบได้ หากนางสาววิคควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ ไม่เพิกเฉย และไม่ปล่อยปละละเลย ก็ย่อมสามารถที่จะป้องกันการทุจริตที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้น การที่มหาวิทยาลัยมีคำสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงต่อนางสาววิ ด้วยการปลดออกนั้น ถือเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้วตามมาตรา 84 วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ศาลปกครองสูงสุดจึงพิพากษายกฟ้อง

กรณีดังกล่าวเป็นอุทธรณ์อย่างดีที่สุดที่แสดงให้เห็นได้ว่า การได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชานั้นมิใช่เพียงเพื่อให้มีอำนาจ เกียรติยศ ศักดิ์ศรี ชื่อเสียง และเงินทองที่เพิ่มขึ้นเท่านั้น แต่จะต้องรับผิดชอบควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชาให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ หากไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ จนก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น ย่อมต้องรับผลร้ายจากการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเป็นผู้บังคับบัญชาให้มีประสิทธิภาพ

อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เหมือนอย่างเช่นกรณีในอุทธรณ์นี้ที่ได้รับการลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง ด้วยการปลดออก ซึ่งสำหรับมหาวิทยาลัยมหิดลก็ได้กำหนดเอาไว้เช่นกันตามข้อ 45 (4) ของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พนักงานมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2551 ซึ่งกำหนดว่าการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือประมาทเลินเล่อในหน้าที่จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง ถือเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ทั้งนี้ นอกจากการดำเนินการทางวินัยแล้ว หากกรณีดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นอันเป็นผลมาจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาย่อมต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนอีกด้วยตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ดังนั้น เมื่อได้เป็นผู้บังคับบัญชาแล้ว ก็ต้องปฏิบัติตนให้สมกับที่ได้รับความไว้วางใจและมอบหมายหน้าที่ในฐานะผู้บังคับบัญชาด้วยเช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดลว่าด้วยการบริหารงานบุคคลพนักงานมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2551
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.316/2551
พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539. (2539, 14 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 113 ตอนที่ 60 ก. หน้า 25-29.
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535. (2535, 31 มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 109 ตอนที่ 31. หน้า 1-72.
Smart SME. (2560). แจ็ค หม่า เผย หากอยากมีชีวิตที่มีความสุข อย่ารักคิดเป็นหัวหน้า. เข้าถึงได้จาก <https://www.smartsme.co.th/content/66826>

การค้ำค่าธรรมเนียมการศึกษา

ภาพจาก : <http://www.studyabroad.services>

กุลวดี ปุณกริกโกก
ผู้เขียน

ในวารสารฉบับนี้ ผู้เขียนขอนำเสนอ **คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.259/2562** ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจเกี่ยวกับการค้ำค่าธรรมเนียมการศึกษาให้กับผู้สมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ซึ่งมีประเด็นสาระสำคัญในการพิจารณาความชอบด้วยกฎหมายของประกาศรับสมัครผู้เข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยว่าสามารถค้ำค่าลงทะเบียนตามประเด็นข้อพิพาทในคดีได้หรือไม่

ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในภาคการเรียนสุดท้าย ซึ่งสนใจเข้าศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง โดยยื่นสมัครสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อตามประกาศของมหาวิทยาลัยซึ่งกำหนดให้มีการชำระค่าลงทะเบียนล่วงหน้าให้กับมหาวิทยาลัยเพื่อรักษาสถานในการเข้าเรียน และผู้ฟ้องคดีได้ชำระเงินเรียบร้อยแล้ว ต่อมาปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีสอบไม่ผ่านในวิชาบังคับ

และวิชาดังกล่าวไม่เปิดสอนในภาคฤดูร้อน ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถจบการศึกษาภายในกำหนดระยะเวลา 4 ปี ผู้ฟ้องคดีจึงขอคืนค่าลงทะเบียนแต่มหาวิทยาลัยได้ปฏิเสธที่จะคืนค่าลงทะเบียนนั้น โดยอ้างว่ามหาวิทยาลัยมีข้อสงวนสิทธิ์ที่จะไม่คืนค่าลงทะเบียนให้กับผู้สมัครไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น

ศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็นในประเด็นแห่งคดี ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ปัญหาความชอบด้วยกฎหมายของประกาศรับสมัครเข้าศึกษาของมหาวิทยาลัยเนื่องด้วยประกาศที่พิพาทได้แบ่งผู้สมัครออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว และ (2) ผู้ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนสุดท้าย โดยจะถือว่าการลงทะเบียนมีผลสมบูรณ์เมื่อผู้สมัครสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและรายงานตัวเข้าศึกษาระดับปริญญาโทแล้ว เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้สมัครประเภทที่ 2 และได้ชำระเงินค่าลงทะเบียนไว้ตามประกาศของมหาวิทยาลัย ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า **ประกาศของมหาวิทยาลัยได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับของมหาวิทยาลัยโดยถูกต้องแล้ว** จึงเป็นการออกประกาศที่เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งมหาวิทยาลัยสามารถกำหนดเงื่อนไขการชำระค่าลงทะเบียนรวมถึงเงื่อนไขอื่นใดในประกาศเพื่อการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย และมีผลบังคับใช้ได้ตามกฎหมาย

ประเด็นที่ 2 กรณีที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้ผู้สมัครประเภทนี้ต้องชำระค่าลงทะเบียนเพื่อรักษาสถานในการเข้าศึกษา หากไม่ชำระหรือชำระเกินกว่าเวลาที่กำหนดถือว่าสละสิทธิ์ในการเข้าศึกษา โดยสงวนสิทธิ์ที่จะไม่คืนค่าลงทะเบียน ซึ่งผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าเมื่อผู้ฟ้องคดีไม่สามารถจบการศึกษาได้

และขาดคุณสมบัติในการเข้าศึกษาแล้ว การไม่คืนค่าลงทะเบียนตามประกาศของมหาวิทยาลัยถือเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีและหลักสัญญาต่างตอบแทน เนื่องจากเป็นการฝ่าฝืนในการชำระหนี้และมีใช้ความผิดของผู้ฟ้องคดีนิติสัมพันธ์ระหว่างผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดียอมตกเป็นโมฆะ และจะต้องกลับคืนสู่สถานะเดิม อีกทั้งการไม่คืนค่าลงทะเบียนยังเป็นการละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีทั้งนี้ มีผู้สมัครหลายรายได้ยื่นขอผ่อนผันการชำระค่าลงทะเบียนไว้แต่ผู้ฟ้องคดีมิได้ยื่นคำร้องขอดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อประกาศของมหาวิทยาลัยไม่ได้ระบุชัดเจนถึงกรณีการยื่นขอผ่อนผันของผู้สมัครประเภทที่ 2 และการรับเงินค่าลงทะเบียนก็เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว กรณีจึงมิได้ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือขัดต่อหลักสัญญาต่างตอบแทน การกระทำของมหาวิทยาลัยจึงไม่ได้เป็นการละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใดก็ตาม เมื่อพิจารณาตามหลักกฎหมายปกครองว่าด้วยหลักบริการสาธารณะด้านการศึกษาแล้ว การออกกฎที่มีเงื่อนไขหรือข้อจำกัด (ในที่นี้เป็นเงื่อนไขขึ้นอยู่กับการพิจารณาที่ไม่แน่นอน) นั้น ผู้ออกกฎจะกระทำได้เท่าที่เหมาะสมและจำเป็นเท่านั้น อันจะเป็นการใช้ดุลยพินิจตามกฎหมาย เมื่อกรณีนี้มีการชำระค่าลงทะเบียนแต่ไม่มีการเข้าศึกษาจริง และมหาวิทยาลัยทราบดีว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้สมัครที่กำลังศึกษาในภาคเรียนสุดท้าย เมื่อผู้ฟ้องคดีขาดคุณสมบัติและไม่อาจรายงานตัวเข้าศึกษาโดยสมบูรณ์ และการที่มิได้ยื่นขอผ่อนผันก็มีใช้ความผิดของผู้ฟ้องคดี อีกทั้งการขาดคุณสมบัติในการเข้าศึกษาก็มิใช่เกิดจากเจตนาหรือความประมาทเลินเล่อของผู้ฟ้องคดีและเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในวิสัยที่ผู้ฟ้องคดีจะสามารถป้องกันได้ ประกอบกับมหาวิทยาลัยมิได้มีเหตุผลอันใดในการสงวนสิทธิ์ที่จะไม่คืนค่าลงทะเบียน ดังนั้นการที่มหาวิทยาลัยกำหนดข้อสงวนสิทธิ์ดังกล่าวในกรณีนี้

จึงมิใช่การกระทำที่จำเป็นเพื่อการบริหารสาธารณะด้านการศึกษาของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจึงต้องรับผิดชอบใช้คืนค่าลงทะเบียนให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งหมด พร้อมกับดอกเบี้ยผิดนัดนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีเรียกคืนด้วย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดในเรื่องนี้ถือเป็นการวินิจฉัยข้อกฎหมายปกครองที่น่าสนใจว่าการกำหนดเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการบริการสาธารณะนั้นต้องกระทำเท่าที่เหมาะสมและจำเป็น โดยต้องไม่ขัดกับวัตถุประสงค์ของกฎหมายในเรื่องนั้น ๆ มหาวิทยาลัยจึงควรพึงระวังว่าการออกกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขใด ๆ จะต้องคำนึงถึงการบรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ของกฎหมายเกี่ยวกับการบริการสาธารณะด้านการศึกษาของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญด้วย จึงได้นำมาฝากกันในวารสารฉบับนี้

เอกสารอ้างอิง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่
อ. 259/2562

กิจกรรมที่สำคัญ

สัมมนาเครือข่ายนิติกรมหาวิทยาลัยมหิดล

“พัฒนาคคน พัฒนางาน ประสานภารกิจ”

วันที่ 16 - 17 มกราคม 2563 มหาวิทยาลัยมหิดล โดยกองกฎหมายได้จัดโครงการสัมมนาเครือข่ายนิติกรมหาวิทยาลัยมหิดล “พัฒนาคคน พัฒนางาน ประสานภารกิจ” ณ โรงแรมบางแสนเฮอริเทจ และมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี โดยมีบุคลากรกองกฎหมาย ผู้ดำรงตำแหน่งนิติกรของส่วนงาน ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางด้านกฎหมายของมหาวิทยาลัยเข้าร่วมโครงการจำนวนประมาณ 50 คน โดยโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสมรรถนะการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วม ตลอดจนการพัฒนาบุคลิกภาพ 2) เพื่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงานทางด้านกฎหมายของมหาวิทยาลัยและส่วนงาน ตลอดจนเครือข่ายภายนอก 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการระบบการดำเนินงานทางด้านกฎหมายของหน่วยงานอื่น ๆ และ 4) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

MU ช่วยเหลือ สังคม

จัดหาและพัฒนาอุปกรณ์ป้องกันทางการแพทย์
เช่น N95, PPE, MU Guard Face Shields
ให้โรงพยาบาลต่างๆ
(ผ่านมูลนิธิมหาวิทยาลัยมหิดลฯ MU Channel
คณะวิศวกรรมศาสตร์ และส่วนงานต่างๆ)

สื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ COVID-19

โดยผู้เชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยมหิดล
(ผ่าน Mahidol Channel, Siriraj Channel
Rama Channel, และสื่อของส่วนงานต่างๆ)

ศูนย์ Hotline ตอบคำถามประชาชน

(โดยคณะพยาบาลศาสตร์ และโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
คณะกายภาพบำบัด และส่วนงานต่างๆ)

ส่งเสริมบทบาทเยาวชนผ่าน โครงการร่วม เยาวชนกู้ภัย COVID-19

(โดยสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว
ร่วมกับภาคีเครือข่ายต่างๆ)

ลดค่าเช่าร้านค้าที่เป็นคู่สัญญา
กับมหาวิทยาลัยเพื่อช่วยเหลือค่าใช้จ่าย

การผลิตและแจกจ่าย

เจลแอลกอฮอล์
เพื่อช่วยเหลือชุมชน
โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
(โดยมหาวิทยาลัยมหิดล
และคณะเภสัชศาสตร์)

MU ช่วยเหลือ คณาจารย์ และบุคลากร

ประกันสุขภาพ COVID-19
สำหรับคณาจารย์และบุคลากร

ระบบการสอบสอบทางระบดวิทยา
และ การคัดกรอง
ผู้สัมผัสใกล้ชิดที่มีประสิทธิภาพ

เพิ่มจำนวน VPN
สนับสนุน Work from Home

หอพักสำหรับเจ้าหน้าที่
ที่อยู่ใกล้สายส่งเคตดูการ

เพิ่ม internet gateway
(สำหรับระบบการประชุม
และการใช้งานออนไลน์เต็มรูปแบบ)

Mahidol for COVID-19

#SocialDistancing

MU ช่วยเหลือ นักศึกษา

สนับสนุนระบบ
การเรียนการสอนออนไลน์เต็มรูปแบบ
(ผ่าน Microsoft Teams/ Office 365/
Adobe Cloud/ Webex/ MUx
และระบบ LMS ของส่วนงานต่างๆ)

ประกันสุขภาพนักศึกษา
สำหรับ COVID-19
และระบบให้คำปรึกษา OOCA Hotline
และ MU Friends

ระบบพัฒนาศักยภาพนักศึกษาออนไลน์
เช่น เรียนภาษาอังกฤษ การเงิน การลงทุน
และอื่นๆ **โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย**

Internet Package
ความเร็ว 4Mbps เป็นเวลา 3 เดือน

ทุนการศึกษา 5,000 บาท /ทุน
(ช่วยเหลือนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบ)

จัดทำโดย : งานสื่อสารองค์กร กองบริหารงานทั่วไป

#StopCovid19
#StayHome

คณะกรรมการบริหารงาน
มหาวิทยาลัยมหิดล

#อยู่บ้านต้านโควิด

**ไทยรู้
สู้โควิด**

มหาวิทยาลัยมหิดล

มกุฎราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการวารสารกฎหมาย มหาวิทยาลัยมหิดล
กองกฎหมาย สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
999 ถนนพุทธมณฑลสาย 4 ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

